

פעולה אשבת פרשת נשא על ההלכה היא אפענו, ולא נגדנו

מטרת הפעולה: החניכים יפנימו שההלכה אינה באה להגביל או "לחנוק" אותנו, אלא להדריך אותנו, לשמור עלינו ולעזור לנו לחיות חיים בעלי משמעות.

במעט לכל דבר יש סיבה. והיא מקשה ומחמירה עלינו כדי שלא ניפול בחטאים אחרים.

משחק:

משחק 2 משחקים. משחק ראשון - ברור ומכוון. משחק שני - בלי הרבה חוקים וכאנטה.

משחק ראשון ולא ברור - 4 דקות על השעון:

אתה אומר:

"חברים, אנחנו הולכים למשחק משחק שהוא מאוד מקובל בבני עקיבא בארצותינו. קוראים לו הקפיצה של המלך באזו-באזו. חשוב מאוד להקפיד על החוקים, מי שטועה - יוצא. החוקים נשמרים פשוטים אבל הם מסובכים - אני אראה לכם דוגמה ואז נתחיל."

הדגמה (אתה ממציא שטות מוכרה):

אתה עומד מול הקבוצה, קופץ פעם אחת, מוחא כפיים פעמיים, מסובב יד באוויר וצוץ:

"באזו באזו שמאלההה!"

ואז אתה מסתכל על הבא בתור ואומר: "אללה, עכשיו אתה!"

מי שמנסה לחקות - אתה אומר לו שהוא טעה.

מי ששאל שאלות - אתה מתעצבן בצחוק:

"מה לא ברור?! זה משחק בסיסי מאוד! באזו-באזו שמאלה, לא ימנה!"

הדינמיקה:

אתה וכל אחד מהצוות עושים את זה בצורה שונה כל פעם, אבל טועים שכולם עושים את אותו הדבר.

המטרה היא לערום לחניכים להיכנס לראש של המשחק, להתחיל להשתטות ולהיכנס לווייב, גם אם הם לא מבינים כלום.

אייק מסיימים:

אחרי שהחניכים כבר לעזארי מתפוצצים מההבלבל, אתה אומר:

"טוב, נו... אם הצלחתם להבין את המשחק - סימן שהוא לא מספיק טוב. בואו נעבור לדבר האמיתי..."

משחק שני:

משחק הכאפות מתחלקים לזוגות כל אחד שם את ידו על ראשו של בן זוגו. כל אחד צריך לתת כאפה לכיוון הראש כדי שתפגע בידו של חברו. אף אחד לא יכול להזיז את היד - ואז תפגע בעצמך.

המטרה היא שהחניכים יבינו שמסגרת וגבול, זה דבר טוב.

לפני שנמשיך הלאה, תשאלו את החניכים: שמתו לב שנשהיו חוקים ברורים - ידענו איך להתנהל, וכשהכול היה סתמי - הכול התבלגן. אז אולי זה לא החוקים שמקשים עלינו - אלא ההכר?

מתודה(מסלול מבשולים):

בנה מסלול קצר (עם כיסאות או חפצים) בחצר. תבחר חניך שיעבור את המסלול בעיניים עצומות בפעם הראשונה - בלי עצרה. בפעם השנייה - תן למישהו להנחות אותו עם מילים, או תשים סימונים/חבל שיהיה את הדרך.
שאל:

מתי היה לך יותר ביטחון?

מה עזר לך להרגיש בטוח יותר - שהכול פתוח או שיש גבולות?
מסקנה: דיוקא הגבולות עוזרים לנו להגיע למטרה - לא מזהילים אותנו סתם.

דיון(קצר):

כתיחה:

**הרבה אנשים מרגישים שההלכה "לוקחת מהם חופש".
אבל אולי היא בעצם שומרת עלינו מהכאוס - כמו שחווינו במשחקים קודם?**

דוגמה קונקרטית: שמירת שבת

תחשבו רגע על שבת.

**אסור להדליק אור, לנסוע, להפעיל מסך - נשמע כמו המון הגבלות.
אבל מצד שני - כמה פעמים הרגשתם ששבת מכריחה אתכם להירגע, להיות עם המשפחה, להניח את הטלפון בצד, לנשום?**

שאלות להמשך:

- מתי הרגשתם ששבת עזרה לכם "לצאת מהמרוץ"?
- תנסו לדמיין שבוע בלי שבת בכלל - האם זה באמת יותר חופשי או אולי דווקא יותר לחוצ?
- אם מישהו אומר לך "החוקים של הדת חונקים אותי" - מה היית עונה לו?
- יש הלכה שקשה לך איתה, אבל אתה מבין למה היא קיימת?

משפט לסיום הדיון:

לפעמים רק כשעוצרים - מבינים לאן רצים.
ולפעמים רק כשיש גבול - אפשר באמת להיות חופשי.

קטע קריאה:

כולם יודעים שההלכה היהודית נכנסת לכל תחומי החיים - מהרצע שאדם קם בבוקר עד שהוא הולך לישון. כל היום מוקף בהלכות, בפרטים, בכל צעד - אבל זה לא בא להכביד. זה בא להראות שכל דבר בחיים שלנו משמעות רוחנית.
היהדות לא אומרת שהרוח נמצאת רק בבית כנסת או בזמן תפילה. היא אומרת שהרוח נמצאת גם כשאתה אולם, ישן, עובד, חי את החיים. הכול - חיי רוח. כל פעולה יכולה להיות אומץ.
יש כאלה מרחוק שחושבים שזה קשה, מחניק - אבל מי שבפנים מרגיש שזה הפוך. זה מה שמאמץ אותך. אתה מרגיש שאתה שוחה בתוך ים של רוח, שאתה חי חיים של משמעות, של עשייה. ובסוף - אתה קונה לעצמך מעמד רוחני אחר לעצמך.
[הרב יעקב אריאל א - תכליתה של ההלכה, מתוך מכון עזרמאות]

דיון על המאמר:

נושא הדיון: האם ההלכה היהודית מעצימה אותנו או מגבילה אותנו?

שאלות לדיון :

1. מה אתם מרגישים כשאתם שומעים שיש הלכה כמעט על כל דבר בחיים – כולל איך קמים, איך אוכלים, איך מתלבשים וכו' ?
 - האם זה נשמע לכם "מעמיס"?
 - או אולי דווקא נעים שיש מסגרת ברורה?
2. למה לדעתכם ההלכה מתעסקת גם בדברים "קטנים" כמו איך קושרים נעליים או איך אוכלים לחם?
 - מה זה אומר על איך היהדות רואה את הגוף ואת החיים הגשמיים?
- אתם מכירים מישהו ששומר הלכה? אם כן – נראה לכם שזה הופך אותו לאדם עם עומק. 1.
 - מיוחד או שדווקא מגביל אותו?
 - תנסו להיזכר ברגע שבו נתקלתם במישהו כזה וראיתם איך זה משפיע עליו.
3. איך הייתם מסבירים למישהו שלא שומר תורה ומצוות – למה בכלל צריך את כל זה? למה לא פשוט "להיות אדם טוב"?

4. מה זה "רוחניות" בעיניכם? זה משהו שמרגישים רק בבית כנסת או שבתוך היום-יום גם יש רגעים של רוחניות?

נקודה לחשיבה:

תארו לעצמכם שתי דרכים לחיות:

1. לעשות מה שבא לך, מתי שבא לך.
 2. לפעול לפי מערכת מסודרת, שגם דורשת ממך אבל גם מדריכה אותך.
- איזה מהם לדעתכם יוביל בסוף לחיים עמוקים ומשמעותיים יותר? ולמה?

סיכום שאפשר להגיד בעל פה:

הדיון הזה לא בא להכריע "מי צודק" – אלא לפתוח את הראש. אולי ההלכה באמת לא תמיד קלה, אולי היא אפילו מאתגרת, אבל יכול להיות שבתוך הקושי הזה – יש עומק, משמעות ורוחניות שחסרים כשעושים רק "מה שבא לי". כדאי לחשוב על זה.

אם תרצה, אפשר להפוך את הדיון הזה גם לפעילות חווייתית, או לחלק את הכיתה לשני צדדים – "ההלכה מגבילה" מול "ההלכה מרוממת" – ולעשות דיון מובנה ביניהם. רוצה שאכין גם את זה?

סיכום:

שיחקנו היום בשני משחקים - אחד עם חוקים ברורים, ואחד בלי חוקים. דרך המשחקים חווינו בעצמנו איך החוקים נותנים לנו ביטחון, סדר, וכיצד הם מאפשרים לנו להצליח. אני רוצה לומר ששמעתי הרבה אנשים שאומרים שהם הולכים לפי ההלכה "לפי דעתם", מבלי באמת להבין את עומק הדברים והכוונה האמיתית מאחוריה. חשוב לזכור - לכל שאלה, לכל קושי, יש תשובה. רק צריך לחפש וללמוד.

ההלכה היא מערכת חכמה, לא באה להגביל אותנו, אלא לעזור לנו באמת. היא נכנסת לכל פרט בחיים שלנו, מהרגע שאנו קמים בבוקר ועד השינה בלילה. היא מוסיפה משמעות ורוחניות גם לפעולות הכי פשוטות, והופכת את החיים שלנו לעומקיים, מלאי חיבור וקדושה. ברגע שמבינים שההלכה היא דרך לעזור לנו ולא כבל שמחזיק אותנו, מבינים שהחופש האמיתי נמצא בתוכה.

לכן, ההלכה היא למעננו - לא נגדנו. היא מלווה אותנו להיות טובים יותר, משמעותיים יותר, ואמיתיים יותר. לכן, גם כשקשה לפעמים, חשוב לזכור: החוקים האלה עושים אותנו לא רק יהודים - אלא עם קודש.